

Pobres mediàtics

Joaquim Clemente (l'Alcúdia, Ribera Alta, 1969) fou corresponsal de Catalunya Ràdio i actualment és president de la Unió de Periodistes. José Ignacio Pastor (València, 1957) és membre del consell d'administració de Ràdio Televisió Valenciana i fundador de l'Associació Ciutadania i Comunicació (Acicom). Tots dos parlen de les conseqüències que tindrà l'apagada de Catalunya Ràdio en el panorama mediàtic valencià.

Què us sembla la possibilitat que es tanquen les emissions de Catalunya Ràdio al País Valencià?

—JOSÉ IGNACIO PASTOR: És molt greu i va en la línia de tot allò que fins ara ha fet el Partit Popular. En primer lloc,

implica un empobriment de la dieta mediàtica dels valencians. En el cas de la ràdio autonòmica valenciana, l'única cosa que han aconseguit ha estat fer disminuir les audiències. Ara, impeding que hi haja una reciprocitat amb Catalunya o les Illes, l'única cosa que aconsegueixen

és assegurar-se que hi ha un únic marc referencial. En el cas de la televisió digital terrestre (TDT) han fet desaparèixer qualsevol projecte plural i han incorporat empreses procedents de Madrid. Amb l'amenaça sobre Catalunya Ràdio es va contra la voluntat de molta gent que contribuï amb els seus diners a instal·lar els centres emissors.

—JOAQUIM CLEMENTE: Qualsevol retallada de l'oferta informativa és un pas cap arrere en els drets dels ciutadans. És un atac a la llibertat de rebre informació plural des de qualsevol àmbit i a través de qualsevol tecnologia. La decisió de tancar TV3 i Catalunya Ràdio és, en un principi, arbitrària. El fet que les emissions de Catalunya Ràdio s'emeten d'una forma, diguem-ne no legal, s'hauria de resoldre d'un altra manera i no tancant les emissions unilateralment. Catalunya Ràdio fa uns quinze anys o vint que emet amb total normalitat, cosa que li hauria de donar uns drets consolidats, més enllà de la pura legalitat en què tant s'empara habitualment l'administració valenciana. Aquesta mateixa legalitat no es té

FRATS I CAMPS

“No s’entén que amb tantes coses importants que passen, tancar Catalunya Ràdio siga una prioritat”

tant en compte quan es tracta de ràdios menys incòmodes.

En aquest cas no crec que es tracte que allò que diuen i expliquen Catalunya Ràdio o TV3 siga més o menys incòmode per a la Generalitat. Al cap i a la fi, tenen audiències molt minoritàries. Però per a moltíssima gent és una ràdio que a compleix un paper perquè dona una informació més transparent, més imparcial i en la llengua dels valencians. Per tant, l’actuació de la Generalitat són focs d’artifici. No hi ha cap altra explicació a banda de distraure l’atenció d’uns altres aspectes més importants de la política. No s’entén que, passant com passen tantes coses importants, la prioritat de l’administració siga aquesta.

—L’argument amb què la Generalitat justifica aquesta acció és que cal ordenar l’espai de la ràdio. Com s’hauria d’abordar aquesta qüestió?

—J. I. PASTOR: Jo també crec que aquest argument és una excusa. Cada volta que el PP ha tingut dificultats, trauen l’anticatalanisme. Revivim polítiques d’autarquia per impedir que no passe res procedent de la frontera del Sènia. I s’equivoquen, perquè si en l’aspecte econòmic és imprescindible d’aliar-se, en la qüestió mediàtica també. Ho és, en primer lloc, per respecte a la democràcia, i en segon lloc per pur interès econòmic

i comercial. No és igual treballar aïlladament que treballar conjuntament en un mercat catalano-valenciano-balear.

Alguna cosa de diferent deuen fer si Catalunya Ràdio és líder d’audiència i Ràdio 9 és a la posició 16 del rànquing. Ràdio 9 ha passat de 160.000 oients el 1995 a 50.000, tot i haver triplicat el pressupost i haver duplicat la plantilla. Ràdio 9 no dona informació ni vertebrava el territori.

—J. CLEMENTE: Hi ha un aspecte al qual m’agradaria retornar. En un dinar amb l’actual director de Ràdio 9, Lluís Motes, em va dir que havia estat a Catalunya Ràdio, per conèixer l’estructura de Catalunya Informació. Això fa tenir una idea fins a quin punt és important el seu model de ràdio. En el cas de Ràdio 9, no crec que siga un problema de professionalitat, perquè pense que els professionals històrics estan més que preparats per a afrontar qualsevol repte. Però passa que quan sistemàticament enganyes i manipules perds una credibilitat que afecta l’audiència més tard o més d’hora. En canvi, en el cas de Catalunya Ràdio hi ha una vocació de ser la ràdio nacional de Catalunya. Això es nota en el fet que tenen corresponsals arreu del món, l’estructura i el funcionament de la ràdio és molt potent, amb grans redaccions i professionals. I sobretot hi

ha un compromís: creuen que han de ser l’emissora líder.

És increïble que en un moment en què jo puc sentir Catalunya Ràdio, Radio Caracol o qualsevol ràdio de Sydney per internet, apaguen una ràdio que puc sentir a través de les ones per motius que no s’apliquen a unes altres emissores. Perquè, ara per ara, hi ha moltes emissores que infringeixen la llei perquè no compleixen les condicions que els van imposar quan els adjudicaren la llicència. En vista d’això, és més que sospitosos que tot allò que sorgeix d’Acció Cultural del País Valencià haja de seguir l’estricta legalitat i, en canvi, alguns altres no en fan cap cabal. O hi ha una voluntat expressa de brandar de tant en tant la bandera de l’anticatalanisme perquè la gent s’oblidi d’unes altres coses o hi ha una voluntat expressa d’evitar que sentim allò que uns pocs valencians senten i que els serveix de molt.

Aquests dies hi ha hagut molta polèmica sobre l’apagada de TV3 durant algunes emissions esportives. Em fa la sensació que ho fan perquè són conscients que si la gent compara, preferirà les emissions de TV3 a les de Canal 9, perquè es obvi que ho fan prou millor. En el cas de la ràdio, Catalunya Ràdio demostra que es poden fer programes d’alta qualitat, que pot haver-hi tertúlies d’alt nivell, formats innovadors, que pots crear professionals de talla que arriben als mitjans de comunicació més prestigiosos. Això ha passat a Catalunya Ràdio, que ha estat planter de grans professionals. S’hi ha potenciat la professió d’una manera tan espectacular que s’han creat grans figures, s’ha generat un gran mercat i s’han exportat a Madrid grans professionals. Què hem fet nosaltres paregut a això?

Els tenen un model que dona valor a la professió perquè tenen la vocació de fer un producte informatiu de qualitat.

“Ràdio 9 no és la ràdio de tots els valencians, sinó una ràdio d’alguns valencians”

Tens la concepció que eres una ràdio que t’ho prens seriosament, funcionas, crees professionals, fas créixer un teixit social i fas la tasca que t’han encomanat per llei. Per això no sé si amenacen de tancar Catalunya Ràdio per fer voleiar la bandera de l’anticatalanisme o per amagar les pròpies vergonyes.

—J. I. PASTOR: Jo crec que juguen a totes dues coses. Sí que és cert que, si t’hi fixes un poc, sempre llancen aquests temes abans de la campanya electoral o quan hi ha alguna novetat sobre *Gürtel*. Crec que volen impedir que la gent es fixe en allò que és realment important.

M’agradaria destacar que, enfront de Catalunya Ràdio, Ràdio 9 ha anat de despropòsit en despropòsit: directors de Madrid, llistes negres, contractació d’amics i familiars... Això ha fet una destrossa i ha creat la sensació de ser, no una ràdio de tots els valencians, sinó una ràdio d’alguns valencians. I això fa aquesta ràdio inviable. Tenim una ràdio en la qual els qui vénen de Madrid diuen: “El problema és que hem de fer una ràdio en valencià.” Vejam, aquest no és el problema, sinó la raó de ser de la ràdio! Com és possible que Escola Valenciana, Acció Cultural, el premi Sambori, la Gira, els premis Octubre... no hi tinguen cabuda? Aquest model de ràdio no dona un servei públic als ciutadans. És que ni tan sols hi apareix l’Acadèmia Valenciana de la Llengua!

—J. CLEMENTE: Al principi Ràdio 9 tenia una xarxa de corresponsals a totes les comarques del País Valencià, però la van desmantellar. En canvi, a Catalunya Ràdio tenen corresponsal a València, Palma, País Basc, Madrid i també a les comarques, de manera que diàriament es fan desconnexions per a les comarques de Tarragona, Girona... Amb això es crea una ràdio reconeixible per al públic, perquè es parla d’ells, però també de Nova York, de Japó i del terratrèmol d’Haití. I tot perquè hi ha

PRATS I CAMPS

una vocació de ser una emissora que informa de tot.

Tornant a l’ordenació de les ràdios *al-legals*, com s’hauria de resoldre la qüestió d’una emissora que emet de fa quinze anys sense estar legalitzada? Jo no en tinc cap resposta. Però sé que si s’ha de dur a terme l’ordenació del mercat de les ones s’haurà de comptar amb les emissores consolidades. El fet que hi haja emissores que emeten de fa anys i no se’ls haja donat una llicència no és responsabilitat de les emissores, sinó de qui donava les llicències. Tècnicament, no sé quanta gent hi cap. Però, en canvi, sí que sé que hi ha moltes emissores que no passaria res si no existiren. Si haguera de triar entre ràdios que informen i ràdios que no informen, ràdios en valencià i ràdios que no són en valencià, tindria clar qui se salva i qui no se salva.

D’una altra banda, també m’agradaria dir que no crec en la reciprocitat de què tant parla la Generalitat. A mi m’agradaria veure amb normalitat la programació de TV3 i que Canal 9 i les seues filials es pogueren veure a Catalunya i a les Illes. Ara bé, jo no acceptaria un xantatge en què s’exigira un altre múltiplex per a adjudicar-lo no sabem gaire bé a qui. Em fa la sensació que al final caurà a les mans de les cadenes que no ofereixen continguts propis.

—Tenim un panorama radiofònic pobre, una televisió autonòmica que manipula, TV3 amb l’espasa de Dàmocles... La situació és reversible?

—J. I. PASTOR: És difícilment reversible perquè hi ha una voluntat clara d’intoxicar la dieta mediàtica. L’única reversibilitat és canviar de govern, perquè el que hi ha ara no vol modificar això. Tancar avui TV3 o Catalunya Ràdio significa empobrir-nos. A l’àrea metropolitana de València es poden agafar entre 30 i 35 canals per la TDT. En la nostra llengua només hi ha Punt 2, una part xicoteta de Canal 9 i el múltiplex de la corporació catalana. Per tant, si aquestes s’eliminen, la situació per a la nostra llengua és catastròfica.

—J. CLEMENTE: Crec que si és reversible o no és una qüestió que va més enllà de si canvia un govern o de si no canvia un govern. Té a veure amb el fet que els polítics han d’assumir que han de renunciar al poder que els donen els mitjans de comunicació públics. Saben que, utilitzant-los, manipulant-los, els va bé. Ja pot canviar el govern, que si arriba un altre govern, si no assumeix que cal aspirar a un model de televisió pública de veritat, ens trobarem en la mateixa situació.

Violeta Tena